Vegetarisk Tidsskrift

I dette nummer bl. a.:

Program for DVFs årsmøde 1950

Beretning om IVU-kongressen
med billeder

Udstillingen »Kvinde og Hjem«

Forslag til finansministeren

Lidt af hvert

Udgivet af Dansk
Vegetarisk Forening

43. årgang
nummer 9-10
September-oktober 1950

Ren vegetabilsk margarine

Til underretning for Dansk Vegetarisk Forenings medlemmer skal vi meddele, at Den Sanitære Fødevarefabrik, Baldersgade 14, Kbhvn. N., som hidtil fuldt ud er i stand til at levere den rene veg. plantemargarine, hvori der ikke som i anden margarine indgår et stort kvantum hvalolie. Margarinen leveres i pakker à ½ kg (portofrit ved aftagelse af mindst 5 pakker pr. gang) og kan foruden fra fabrikken også fås i forskellige forretninger (se annoncerne). Medlemskort (1950) må forevises. Fra provinsen opgives medlemskortets nr.

Foreningens adresse er: Åbakkevej 19, 1., København F. Tlf. Damsø 8222y. Postkonto 256 56.

Samme adresse: foreningens og Københavnsafdelingens formand og kasserer, repr. N. Nielsen, samt Vegetarisk Tidsskrifts ekspedition.

Næstformand: havebrugskonsulent H. Mosegaard, Ågade 114, København N, Go. 1163u.

Vegetarisk Tidsskrift redigeres af et udvalg. Ansvarhavende: Repr. N. Nielsen, Åbakkevej 19, 1., København F. (Damsø 8222y).

Århus og omegns afdeling. Formand: frimærkehandler M. Ahler, Søndergade 14, Århus.

Fyns stifts afdeling. Formand: Georg Clausen, Hestehavevej, Hjallese, (Dalum 907).

Kontingent inkl. abonnement på Vegetarisk Tidsskrift og bidrag til evt. lokalforening: Enkeltmedlemmer kr. 7,00, ægtepar kr. 8,00, medlemmer under 20 år kr. 3,00.

Abonnement på bladet kr. 6,00 (udlandet 7,00). Kan bestilles hos postvæsenet eller bladets ekspedition.

Dr. Michael Larsens Vegetariske Børnehjemsfond's kasserer: Oluf Egerod, Bellahøj skole, Brønshøj, postkonto 2 82.

Vegetariske kursteder og restauranter i Danmark:

Vegetarisk Spisesalon, Borgporten 23², Århus.
Frydenstrand Badesanatorium, Frederikshavn.
Store Bjørnshus, Pension Sømandshvile, Hornbæk.
Råkostkurstedet »Humlegården«, Humlebæk.
Skodsborg Restauranten, St. Kongensgade 36—38, mezz., København.
Hotelpension Klintsøgård, Klint pr. Nykøbing Sj. 15/5—15/9.
Vegetarisk Køkken, Kongensgade 39, Odense.
Skodsborg Badesanatorium, Skodsborg.
»Eckbohus«, Bjerre Strand pr. St. Fuglede.
Råstrup Kursted, Christiansminde, Svendborg.
Vegetarisk Spisesalon, Nørregade 6, Vejle.

Køb og anvend foreningens mærkater. De sælges i pakker à 40 stk. for 1 kr. portofrit. Frimærker kan modtages som betaling.

Program

for Dansk Vegetarisk Forenings årsmøde

søndag den 29. oktober i Det Kgl. Haveselskabs tesalon, Frederiksberg Runddel nr. 1, København

Kl. 10,00: *Den ordinære generalforsamling.*

Dagsorden:

1) Valg af dirigent.
2) Formanden aflægger beretning og regnskab for året 1. juli 1949—30. juni 1950.
3) Valg af formand, 4 bestyrelsesmedlemmer, 2 suppleanter, 2 revisorer og 2 revisorsuppleanter.
4) Fastsættelse af kontingent for 1951 og af stedet for næste årsmøde.
5) Valg af medlem i IVU-komiteen.
6) Regnskabsaflæggelse for „Jens Nielsens fond til fremme af arbejdet for vegetarismen".
7) Beretning og regnskab for „Dr. Michael Larsens børnehjemsfond".
8) Eventuelt.

NB: Ethvert medlem kan lade sig repræsentere ved et andet medlem. Fuldmagter indsendes eller afgives til formanden.

Kl. 12,30: *Fællesspisning.* Der serveres råkostanretning og nøddesteg med blomkål, kartofler og sauce à kr. 4,00 + betjening. Frugt, æblemost og mælk kan købes. Margarinemærker 15 g.

NB: Deltagelse i middagen må anmeldes senest den 27. til formanden (Da 8222y) eller Mosegaard (Go. 1163u).

Kl. 14,00: *Foredrag* af Svensk Vegetarisk Forenings studieleder, *A. Thunfors: „Kan sygdom forebygges?"*

Efter foredraget vil en del blade og bøger blive *bortauktioneret* til fordel for DVF, og derefter vil de danske delegerede til IVU-kongressen: fru *Anne-Marie Nielsen* og overgartner *Carl Johan Hansen* fortælle om indtryk fra kongressen, og købmand *Børge Nielsen* fra ungdomskongressen.

Bestyrelsen.

Mød frem til generalforsamlingen! Lad os høre Deres mening om foreningens virke! Hjælp os at få en handlekraftig ledelse i disse tider, hvor agitationen for vegetarisk levevis har vind i sejlene, og meget kunne udrettes!

Tag venner og bekendte med til middag og foredrag!

Formanden.

Den Internationale Vegetarunions (IVU) 12. kongres

afholdtes i Oosterbeek ved Arnhem i Holland den 11.—18. juli 1950 og var som tidligere kongresser en stor oplevelse for alle, som deltog.

Der var ca. 120 deltagere fra 11 lande og 3 kontinenter, men det gennemførtes, at engelsk blev kongressens officielle sprog. Samværet med åndsfrænder, enige om vegetarismens idé, men med meget forskellige meninger om dens praktiske udførelse, var belærende og inspirerende og opvejede det ret magre resultat af de officielle forhandlinger.

De danske deltagere

Fra venstre: Børge Nielsen, fru Anne-Marie Nielsen, N. Nielsen (formanden i DVF), fru Dessau, fru Nolfi, Dessau, C. J. Hansen, Egerod, fru Norgran, fru Røgler.

Skønt DVF ikke ydede noget som helst bidrag til dækning af danskernes udgifter, var vi dog 9 deltagere herfra: formanden for DVF, repr. N. Nielsen med frue og overgartner Carl Johan Hansen som delegerede og endvidere dr. Nolfi (foredragsholder), skoleinspektør Egerod (kasserer i IVU), Dessau (sekretær i IVU) med frue, koncertsangerinde fru Norgran, samt købmand Børge Nielsen (Toustrup) som deltager i kongressens ungdomslejr.

Pietersberg.

Kongressen fandt sted i Pietersberg, en smukt beliggende bygning, beregnet til kulturelle og sociale stævner. Personalet var af den hollandske kongreskomité blevet instrueret angående vegetarmad, således at der blev serveret særligt for dem, der ønskede varmebehandlet mad, for vegans (dem, der ikke spiser noget som helst af dyrisk oprindelse) og for råkostere. Desværre krævede arrangementet, at den enkelte til stadighed måtte spise ved samme bord, og man gik glip af de tidligere kongressers mange muligheder for at stifte nye bekendtskaber og diskutere vegetarspørgsmål under måltiderne. Desuden vakte det utilfredshed, især blandt skandinaverne, at man skulle spise enten tillavet mad eller råkost, — der var ikke regnet med, at mange helst ville have grønsagerne rå, men godt kunne tænke sig brød med smør og ost. Ligeledes undrede man sig over, at mælken i mejerilandet Holland var så knapt tilmålt og højpasteuriseret.

„Madmoderen", fru *Jo Kooijmans*, der også talte dansk-norsk-svensk, gjorde sit yderste for at stille alle tilfreds; men vidste hun det ikke før, så blev det hende klart på kongressen, at vegetarernes krav til mad er meget individuelle.

Tirsdag den 11. juli åbnedes kongressen ved hejsning af IVU-flaget, der blev foretaget af *Egerod*, som havde deltaget i så mange tidligere kongresser og mindede om, at flaget symboliserede universal fred.

Så gik man til bords, og formanden for den hollandske forening, *W. J. Fischer*, bød velkommen. Formanden for IVU, *W. A. Sibly*, udtrykte sin glæde over at se repræsentanter fra så mange lande og sin interesse i at

IVU-flaget hejses

se Oosterbeek og Arnhem, hvor så mange unge englændere mistede livet i en indsats for den fælles sag. Han understregede vegetarismens opgave: at bidrage til løsning af forsyningsspørgsmålet og derved hjælpe til afskaffelse af sult og nød. Han rettede en tak til de hollandske værter for det store arbejde med arrangementet.

Fru *Gasque*, som var kommet flyvende fra Amerika, bragte en hilsen fra formanden i Amerikas vegetarunion og overrakte som gave fra Amerika et lærred med indskriften: Vegetarer i alle lande, foren jer! I har en verden at vinde for retfærdighed, godhed, sundhed, lykke, fred, fremgang og velstand.

Dr. *Behram fra Indien* fremhævede sultproblemet i sit hjemland og håbede på kongressens bistand til at finde en løsning for Indien — og for verden.

Prof. *Stevenson* fra Toronto hilste fra Canadas vegetarer.

Fru *Hoarsfield* fra London henledte opmærksomheden på almenhedens uvidenhed om vegetarismen og krævede et større oplysningsarbejde.

N. Nielsen, Danmark, så det som kongressens vigtigste opgave at skabe kontakt mellem vegetarer fra de mange lande til gensidig inspiration og belæring.

Schelin, Stockholm, inviterede de tilstedeværende til at deltage i næste IVU-kongres i Sverige i 1953.

Den *hollandske vegetarungdomsforenings repræsentant* omtalte den internationale lejr i tilslutning til kongressen. Efter endnu en række hilsningstaler omtalte *Egerod* de tidligere kongresser og IVU's udvikling siden dens grundlæggelse i 1908. Han påpegede, at skyggen af krig lå over denne kongres som i Oslo i 1938, men vi måtte arbejde for fred, kende vort ansvar over for vore medmennesker i hele verden og i vort liv være andre et eksempel.

Den 12. juli om formiddagen aflagde de forskellige landes repræsentanter rapport om udviklingen siden forrige kongres. Beretningerne syntes at tyde på fremgang og forøget interesse overalt.

Fru *Gasque*, Amerika, hævdede, at mange derovre levede vegetarisk uden at kalde sig vegetarer. Det gjaldt om at få dem med i foreningsarbejdet.

N. Nielsen, Danmark, mente, at fru Hoarsfields udtalelse om den store uvidenhed angående vegetarismen ikke længere gjaldt i Danmark, hvor vegetarerne blev inviteret med til gartnernes udstillinger, hvor et af de største blade havde bragt et langt interview med foreningens formand, der havde ført til, at bladet arrangerede diskussionsmøder mellem vegetarer og ernæringseksperter, og dette havde igen ført til en lignende diskussion i den danske radio. Han omtalte den store opsigt, som dr. Nolfis virke havde vakt, og beklagede splittelsen iblandt de danske vegetarer ved dannelsen af en særlig råkostforening, skønt DVF ivrigt agiterede for råkost. Kampen gjaldt smagsvaner og husmødrenes fasthold ved den engang lærte madlavning.

Jones, repræsentant for den mere end 100 år gamle Manchesterforening, fremhævede betydningen af foredrag i ikke-vegetariske foreninger, af fremlæggelse af vegetartidsskrifter i offentlige biblioteker og af maddemonstrationer.

Henderson fra veganforeningen påpegede, at man i England mest var vegetar af etiske grunde, men på kontinentet derimod af sundhedsgrunde. Veganbevægelsen havde god fremgang, — og han fik arrangeret et diskussionsmøde angående veganismen den følgende søndag formiddag.

Nederveen, Holland, omtalte foreningens store fremgang. Der var 5500 medlemmer, deraf 100 i ungdomsafdelinger. Man havde et udvalg, der lod levnedsmidler undersøge, og lagde vægt på indlæg i den ikke-vegetariske presse. Hvert år, på en søndag i september, arrangeredes en „familiedag" et eller andet sted i landet, hvor ca. 200 medlemmer mødtes, og til hvilken

udenlandske vegetarer var velkomne. Man havde også et alderdomshjem for vegetarer med plads til ca. 40. (Det er beliggende ved Arnhem, og en del kongresdeltagere besøgte det).

Regler, Norge, omtalte den vegetariske restaurant i Oslo, af hvis 300 daglige gæster 75 % forlangte råkost. I løbet af det sidste år var der afholdt 20 demonstrationer af vegetarisk mad.

Schelin, Sverige, omtalte de rige gaver, foreningen havde modtaget. Den ejede et gods, hvor der arrangeredes vegetariske kursus. Foreningen havde 3000 medlemmer, den beslægtede frisksportbevægelse 10.000, og rundt om i Sverige fandtes 15 vegetariske spisesteder.

Som kasserer i IVU aflagde *Egerod* regnskab for årene 1947—49. Det balancerede med d. kr. 6617.

Forhandlingerne. På eftermiddagsmødet blev den amerikanske og den canadiske vegetarunion optaget i IVU under stort bifald. Efter lang diskussion ligeledes den engelske sammenslutning af vegetariske restauratører og levnedsmiddelforhandlere, som mange anså for at være en faglig organisation uberettiget til optagelse. Endvidere blev ansøgningen fra den tyske vegetar-union (VU, leder Helmut Rall, Ebhausen, Württemberg) godkendt; men diskussionen om tyskernes optagelse var et sørgeligt kapitel. 6—7 tyske foreninger hævder, at de er nationale (d.v.s. har medlemmer over hele landet) og derfor berettiget til optagelse i IVU. *Dessaus* velbegrundede indlæg til fordel for, at hvert land kun skulle være repræsenteret i IVU ved én forening, mistede sin slagkraft ved den gamle og — som det synes — uforanderlige ordning, at England er repræsenteret ved flere foreninger.

Rall (VU) og *Briest* (VUD, Vegetarier-Union-Deutschland, Lüneburg) og andre tyske deltagere udtalte sig i meget uforsonlige og pinlige vendinger imod hinanden, og IVU's ledelse var ude af stand til at træffe en tilfredsstillende ordning. VU blev optaget, idet Dessau havde ført forhandlinger med Rall i Tyskland, medens VUD's og andres forhold skulle undersøges af den tysk-amerikanske fru Sorge og beslutning derefter træffes af IVU's bestyrelse.

N. Nielsen, Danmark, udtrykte sin forundring over, at de enkelte landes delegerede afkrævedes en rapport om arbejdet i de respektive foreninger siden forrige kongres, medens der ikke var tale om nogen beretning fra IVU's bestyrelse. *Egerod* begrundede dette med, at bestyrelsens medlemmer alle havde været på langvarige rejser i fremmede verdensdele. Kravet om beretning blev fremsat fra flere sider, og et møde blev fastlagt til om søndagen, hvor Dessau skulle berette om sine rejser i Amerika for at stifte den amerikanske vegetarunion. (Disse rejser er omtalt i VT 12/49).

— — —

Kongresdeltagere, der ikke som delegerede var tvunget til at overvære de langvarige drøftelser angående de tyske vegetarers forhold, havde en interessant udflugt til udstillingen i Arnhem, hvor hollænderne viste, hvor langt landets genoprejsning efter krigen var nået.

Om aftenen holdt *Sibly* et fængslende foredrag med lysbilleder om sin rejse til Australien på besøg hos tidligere elever fra hans vegetariske kostskole. Efter foredraget dansedes under stor begejstring svenske folkedanse under ledelse af *Thunfors*, de svenske vegetarer-s propagandist.

Torsdag den 13. kl. 9,30 holdt dr. *Kirstine Nolfi* fra råkostkurstedet „Humlegården" i Humlebæk sit foredrag om „Råkost", der blev påhørt med stor interesse, idet råkost er noget næsten ukendt i angelsaksiske vegetarkredse. Dr. Nolfi fortalte om betydningen af rå, „levende" føde, som hun var begyndt med, efter at hun havde konstateret en kræftknude i brystet og som læge kendte det unyttige i den sædvanlige operative vej. Ved at holde sig strengt til rå grønsager og frugt + mælk og honning var det lykkedes ikke blot at standse knudens vækst, men også at få den til at skrumpe ind. At der var kræftceller i knuden, var konstateret ved mikroskopisk undersøgelse. Hun påpegede råkostens helbredende virkning ved mange sygdomme (hudlidelser, reumatisme, fordøjelsessygdomme), men forlangte 100 %'s gennemførelse og tålmodighed, når der var tale om gamle skavanker. Hun lagde vægt på, at føden var dyrket rigtigt — ved kompostgødning, uden anvendelse af kunstgødning og uden sprøjtning med giftstoffer. Maden på hendes kursted har kun den afveksling, der skyldes årstiden. Der serveres morgen og aften frugt med mælk og spiret korn (rug og hvede) og spirede ærter. Middagen består af alle slags grønsager (med mælk, der indtages skefuldvis). Dr. Nolfi fremholdt den store betydning, overgang til råkost ville have for bekæmpelse af sygdomme, for familieliv og samfundsforhold.

Dr. Nolfi høstede stærkt bifald for sit interessante foredrag og besvarede, med N. Nielsen som tolk, en lang række spørgsmål. Tilhørere fra flere lande bekræftede hendes udtalelser om råkostens helbredende virkning i meget alvorlige sygdomstilfælde. Thunfors fortalte, hvorledes han i 6 år havde været invalid på grund af ledegigt; han var blevet bedre på varmebehandlet vegetarkost, men først helt helbredet på råkost. Han advarede mod te og kaffe og mindede om, at ½ kg te kunne dræbe 80 katte.

På forespørgsel, om smagen af de af dr. Nolfi så stærkt anbefalede hvidløg ikke kunne mildnes ved at anvende dem som præparat, svarede hun, at det, der tog hvidløgets lugt bort, sikkert også ødelagde dets virkning.

På spørgsmålet om nødvendigheden af æg og mælk i kosten svarede hun, at æg var unødvendige, og mælk var erstatning for mandler og nødder. „Nye celler kan bare skabes af levende føde"!

— — —

Om eftermiddagen talte dr. *Schuurman*, Holland, om „Vegetarismens psykologi, særlig angående forholdet mellem forældre og børn".

Foredragsholderen redegjorde for de to grundsyn på vegetarismen: det sundhedsmæssige og det etiske. Han fremhævede vegetarismen som middel til et godt helbred og sundhedens evne til at udløse skabende kræfter, fysiske som psykiske.

På det etiske område anså han vegetarismen som stimulerende faktor for den altruistiske tendens i dennes konflikt med den individualistiske, men han mente, at de nuværende samfundsforhold ikke tillader en radikal gennemførelse af vegetarisk levevis, og at en ændring af disse derfor var påkrævet.

Han var imod børns påtvungne vegetarisme og krævede deres frihed til selvstændigt valg, så de kunne nå frem til en egen etik. Først ved moden alder skulle de have spørgsmålene belyst, selv om enkelte børn var tidligere udviklet og mere videbegærlige end andre og derfor i stand til at forstå problemer over deres alderstrin.

Efter foredraget fremførtes mange indvendinger, ikke mindst imod dr. Schuurmans hævdelse af nedarvede tilbøjeligheder til kødspisning. *Hanworth Walker*, lederen af et vegetarisk børnehjem ved Liverpool, oplyste, at hans plejebørn, der kom fra ikke-vegetariske hjem, hurtigt vænnede sig til vegetarmad uden at spørge efter kød, og skønt de var svage både åndeligt og legemligt, og lægerne i begyndelsen var imod vegetarkost for dem, opnåedes strålende resultater, hvilket anerkendtes af myndighederne.

— — —

Om aftenen holdt ing. *Dibbitz* et belærende foredrag med film om de hollandske landvindinger ved inddigning.

Fredag den 14. var deltagerne på en heldagstur Holland rundt i to store busser, hvor Thunfors, Sverige, i den ene var en utrættelig leder af alsangen.

For første gangs besøgende var det flade land med de mange kanaler og de velholdte byer en oplevelse.

Om aftenen diskuteredes de resolutioner, der var indbragt til vedtagelse af kongressen.

Om søndagen vedtoges følgende:

Resolution ang. verdens levnedsmiddelkrise.

Da vi ved, „det er muligt at sammensætte en kost baseret på fuldkornsbrød, frugt, grønsager og mælk, som opfylder alle kendte krav til ernæringen" („Mad, Hunger, Hjælp", Folkeforbundet, Geneve 1946), og da man efter lang erfaring har fundet, at en sådan kost kan være mere naturlig, sundhedsfremmende og appetitvækkende end nogen anden, anmoder vegetarer fra tre kontinenter, samlet i Holland til den internationale vegetarunions 12. kongres, indtrængende om, at der må blive gennemført en planmæssig ernæringspolitik efter disse linier, som vil forhindre det nuværende kolossale spild af $^{9}/_{10}$ af de ernæringsstoffer, som bliver opfodret på en kvægbestand, der kun opdrættes til slagtning, som vil standse den nuværende ødelæggelse af muldjorden ved overdreven græsning og sætte det disponible madproducerende areal i stand til at forsyne, i fuld overensstemmelse med kravene til ernæring, ikke blot hele

menneskeheden i dag, men også den større befolkning, som vil komme i løbet af de næste 100 år.

Kongressen tror, at en sådan ernæringspolitik, som vil kræve mindre end ¾ tønde land pro persona, vil være det største bidrag til en øjeblikkelig løsning af verdens levnedsmiddelkrise og til opnåelse af frihed fra nød.

Kongressen forsikrer, at intet andet enkelt skridt kan bidrage så meget til at hindre en ødelæggende konflikt og krig som en vegetarisk ernæringspolitik.

De tilgængelige fødeproducerende arealer er begrænsede, og de kan ikke engang forsyne jordens nuværende befolkning på blandet kost, som kræver ca. 1½ tønde land pro persona. Der kan ikke blive nogen hurtig løsning af verdens levnedsmiddelmangel uden en drastisk reduktion af kvægbestanden og en efterfølgende stærk forøget dyrkning af næringsmidler til direkte menneskeforbrug.

(Foreslået af Walker, London, og Jones, Manchester).

Kompost og jordens ydeevne.

Da den 12. IVU-kongres er klar over, at den stadige anvendelse af kunstgødning i jordbruget er uøkonomisk og har en udtørrende virkning på jordbunden, hvad der til sin tid alvorligt vil reducere det dyrkelige areal og fremkalde erosion, henstiller den til regeringer og landbrugsorganisationer at opmuntre fremstillingen af kompost af have- og køkkenaffald, der billigt vil fremskaffe muld og derved forøge jordens fugtighedsindhold og frugtbarhed.

(Foreslået af fru Hoarsfield, London).

Ungdomsorganisationer.

Enhver forenings ungdom skal opmuntres til at danne sin egen organisation for at studere sine egne mål og problemer i nært samarbejde med moderorganisationen, som skal hjælpe, lede og beskytte den, for at den kan nå sine mål. (Foreslået af Henry Sorge, Amerika).

Human slagtning.

IVU henstiller indtrængende til de enkelte vegetarer, at de, indtil alle mennesker bliver vegetarer, overalt stræber efter at formindske de lidelser, slagtekvæg udsættes for, ved at understøtte bestræbelser for indførelse af humane slagtemetoder, ved at slutte sig til organisationer, som arbejder med dette formål, og på enhver anden mulig måde. Vegetarforeninger skal fortsat yde kompromisløs modstand mod alle former for slagtning af dyr til føde. (Foreslået af Stevenson, Kanada).

Vegetarisme blandt militære.

Henstillinger skal gøres til alle regeringer, at der drages omsorg for, at vegetarer blandt soldater, matroser og flyvere kan fortsætte deres kødløse levevis. (Foreslået af Stevenson, Kanada).

Fredag aften sang fru Norgran, Danmark, akkompagneret af fru Karlson, Norge, en række sange fra forskellige lande og høstede stort bifald.

Siddende fra venstre: Hough (England), Nederveen (Holland), Fischer (Holland), dr. Nolfi
dr. Kaayk (Holland), Egerod (Danmark), Dessau (Danmark), fru Gas

Lørdag den 15. holdt *Dessau* det foredrag, som påhørtes med størst opmærksomhed, som fik det stærkeste bifald fra en stor del af de tilstedeværende, og som vakte den skarpeste strid. Vi gengiver foredraget i sin helhed og henviser til Dessaus „Vegetarismens fremtidsplaner" i VT 7 & 8 /1949, hvoraf det fremgår, at Dessau ikke blot kan kritisere, men også har positive, konkrete forslag. Foredragets emne var:

Den internationale vegetarbevægelses fremtid.

— Ordet „fremtid" har en forjættende klang. Det ukendte taler til vor fantasi. Vi vil alle gerne være *a man with a future.* Men hvis vi med „fremtid" mener udvikling og vækst, voksende betydning — ja, storhed —, hvem af os tør så benytte dette ord i dag i forbindelse med den Internationale Vegetar Union?

Denne kongres er kaldet for at skabe personlig kontakt mellem alle de nationale foreninger, IVU repræsenterer. Den er derfor det rette forum for en åben og saglig drøftelse af de spørgsmål, der har grundlæggende betydning for nationalt og internationalt vegetarisk arbejde. Vi er her blandt ligesindede, ikke mellem fremmede, og det er vor pligt at være nøgterne. Vi ville narre os selv og underminere vort arbejde, om vi ikke

dr. Nolfi (Danmark), fru Borrendam (Holland), Sibly (formanden i IVU, England), fru Gasque (USA), fru Sorge (USA), Kooymans (Holland).

prøvede på at give udtryk for den hele sandhed, således som hver enkelt af os ser den.

Vor kongres er den 12. i en række, der begyndte i 1908. Ligesom de 11 andre vil den utvivlsomt give sine deltagere en uge fuld af fornøjelige og værdifulde oplevelser — uddybe gamle venskaber og åbne vej for nye. Ligesom de 11 andre vil den byde på foredrag og udflugter — den vil reservere visse timer til drøftelse af forfatningsmæssige spørgsmål, og den vil vedtage en eller flere resolutioner til udsendelse gennem pressen. Og ligesom de 11 andre vil den ikke efterlade sig noget som helst spor af håndgribelig international betydning!

Selv om intet mere har været tilstræbt — selv om man har været tilfreds med dette, og meget tyder jo unægtelig på, at denne store beskedenhed oftest har været betragtet som en dyd — så synes jeg alligevel, at det er helt uforståeligt, hvorledes man har kunnet nøjes med så lidt.

Thi det er en uomstødelig kendsgerning, at den sag, vi tjener, er af grundlæggende betydning for hele menneskeheden — for dens legemlige og sjælelige velfærd — for dens evne *to survive* — ja, sejr eller nederlag for vore synspunkter bestemmer direkte den skæbne, hele vor klode går i møde. Hvorledes har man da kunnet nøjes med blot at være tilskuer til det drama, der i dette halve århundrede har oprullet sig for vore forfær-

Siddende fra venstre: Hough (England), Nederveen (Holland), Fischer (Holland), dr. Kaayk (Holland), Egerod (Danmark), Dessau (Danmark), dr. Nolfi (Danmark), fru Borrendam (Holland), Sibly (formanden i IVU, England), fru Gasque (USA), fru Sorge (USA), Kooymans (Holland).

Lørdag den 15. holdt *Dessau* det foredrag, som påhørtes med størst opmærksomhed, som fik det stærkeste bifald fra en stor del af de tilstedeværende, og som vakte den skarpeste strid. Vi gengiver foredraget i sin helhed og henviser til Dessaus „Vegetarismens fremtidsplaner" i VT 7 & 8 /1949, hvoraf det fremgår, at Dessau ikke blot kan kritisere, men også har positive, konkrete forslag. Foredragets emne var:

Den internationale vegetarbevægelses fremtid.

— Ordet „fremtid" har en forjættende klang. Det ukendte taler til vor fantasi. Vi vil alle gerne være *a man with a future.* Men hvis vi med „fremtid" mener udvikling og vækst, voksende betydning — ja, storhed —, hvem af os tør så benytte dette ord i dag i forbindelse med den Internationale Vegetar Union?

Denne kongres er kaldet for at skabe personlig kontakt mellem alle de nationale foreninger, IVU repræsenterer. Den er derfor det rette forum for en åben og saglig drøftelse af de spørgsmål, der har grundlæggende betydning for nationalt og internationalt vegetarisk arbejde. Vi er her blandt ligesindede, ikke mellem fremmede, og det er vor pligt at være nøgterne. Vi ville narre os selv og underminere vort arbejde, om vi ikke

prøvede på at give udtryk for den hele sandhed, således som hver enkelt af os ser den.

Vor kongres er den 12. i en række, der begyndte i 1908. Ligesom de 11 andre vil den utvivlsomt give sine deltagere en uge fuld af fornøjelige og værdifulde oplevelser — uddybe gamle venskaber og åbne vej for nye. Ligesom de 11 andre vil den byde på foredrag og udflugter — den vil reservere visse timer til drøftelse af forfatningsmæssige spørgsmål, og den vil vedtage en eller flere resolutioner til udsendelse gennem pressen. Og ligesom de 11 andre vil den ikke efterlade sig noget som helst spor af håndgribelig international betydning!

Selv om intet mere har været tilstræbt — selv om man har været tilfreds med dette, og meget tyder jo unægtelig på, at denne store beskedenhed oftest har været betragtet som en dyd — så synes jeg alligevel, at det er helt uforståeligt, hvorledes man har kunnet nøjes med så lidt.

Thi det er en uomstødelig kendsgerning, at den sag, vi tjener, er af grundlæggende betydning for hele menneskeheden — for dens legemlige og sjælelige velfærd — for dens evne *to survive* — ja, sejr eller nederlag for vore synspunkter bestemmer direkte den skæbne, hele vor klode går i møde. Hvorledes har man da kunnet nøjes med blot at være tilskuer til det drama, der i dette halve århundrede har oprullet sig for vore forfær-

dede øjne? For det er jo kun en tilskuers passive rolle, IVU hidtil har formået at spille — en tilskuer, der tilmed kun fandt det nødvendigt at tage stilling til virkeligheden en gang hvert tredie år!

Vegetarismens idé åbner vejen til en forståelse af livet *som en helhed*. Alt i naturen — det levende og det såkaldte døde — står i forhold til hinanden — er afhængig af hinanden — indgår sammen i een stor fælles, vidunderligt fint afstemt livsrytme. Mennesket vinder kun retten til *sin* lykkelige udvikling, hvis det erkender sin plads i det store system og indordner sig under naturens evige love. Denne erkendelse af livet *som en helhed* burde derfor danne grundlaget for al sand vegetarisme og gøre dens filosofi altfavnende i stedet for som nu snæver og smålig.

Men viden forpligter unægtelig! Og hvilken viden kan vel forpligte mere end den, der er bundfældet i vegetarismens ældgamle annaler — bekræftet igen og igen af alt, vi i dag har kunnet erkende. Hvorfor lever vi da ikke op til vor dyrebare viden? Hvis vi virkelig forstår, hvad sundhed er — fysisk så vel som mental — og véd, at den er menneskets naturlige fødselsret — hvis vi virkelig er i besiddelse af kundskaber om jord og planter og dyr, der kan forklare og råde bod på flertallet af de sygdomme, der så længe har redet menneskeheden som en mare — *hvorfor* føler vi da ikke vort ansvar langt, langt stærkere? Eller synes De, at man med nogen som helst ret kan sige, at den organiserede vegetarisme har været sig sit kolossale ansvar bevidst — dette ansvar, som næsten måtte tynge os til jorden under sin byrde?

Det *er* jo det, der er sagens kerne, og jeg tvinges til at bekende min dybe skuffelse over, hvad jeg i denne henseende har set og lært i disse år. Det *kan* ikke bortforklares: *Vi lever ikke op til vort ansvar.* Vi har forvaltet vor viden med så ringe dygtighed og kraft — med så ringe storsyn og vovemod — med så halv en hengivelse, at vegetarismen i dag — over 100 år efter, at den første forening blev stiftet i England — i intet vesteuropæisk land — og heller ikke i Amerika — har mere end 1 tilhænger for hver 1000 mennesker. Og dette til trods for, at fine og fremragende folk — nu som før — har givet denne humanismens første sag deres helhjertede støtte.

Vegetarismen er en gigantisk kraft, der engang frigivet fuldstændigt og aldeles vil omdanne menneskets kår — velsigne vor mishandlede klode med varig fred og lykke — give os nye idealer, nye drømmeverdener — vise os livets virkelige ansigt. Men endnu spiller vegetarismens ingen som helst rolle i nationernes liv — dens navn er ikke respekteret, og dens kamp — om man nu kan kalde det „kamp" — er patetisk. Ingen, der har arbejdet for menneskets menneskeliggørelse, har haft så gode kort på hånden — få har spillet dem dårligere!

Kan dette, der synes så ubegribeligt, forklares? Ja, under mit toårige ophold i Amerika har jeg flere gange søgt at komme til bunds i problemet. Thi først når man forstår den vegetariske bevægelses fortid, er det muligt at skønne over mulighederne i dens fremtid. Jeg må derfor her bede om lov til at henvise til min *Rhinebeck Plan* og til mit foredrag *Ends and Means* fra Lake Geneva. I disse to taler — fra 1948 og 1949

— forsøgte jeg en kritisk analyse af de sidste årtiers arbejde og forelagde en plan for fremtiden. Men denne fremtidsplan bygger naturligvis på den nye ansvarsfølelse, som jeg her i dag igen efterlyser — den kræver, at vi sætter alle vore evner, alle vore kræfter ind på at nå vort mål.

Se selv, hvor vi står! Vær nøgtern! Betragt verden omkring Dem! Når har *vi* — der ejer en virkelig livseliksir — tændt håbets lys i menneskenes hjerter? Hvem ønsker *vor* hjælp, når millioner sulter ihjel — skønt netop *vi* med lethed kunne mætte alle munde, om *vi* fik råde? Hvor lytter ungdommen til *vor* stemme for at få hjælp til at bygge sin fremtid på sikker grund?

Mange, mange flere spørgsmål kunne let stilles, men alle svar ville vise vor forsmædelige afmagt. Det er kun alt for åbenbart: Vi har haft viden nok, men ikke formået at stille den i *livets* tjeneste — vi har haft ord nok, men ingen modig handling at stille bag dem — vi har levet for vegetarismen — nogle af os —, men hvor mange har til bunds forstået den altbesejrende, livgivende kraft i dens lære?

Der er et så uhyggeligt svælg mellem, hvad vi har udrettet, og hvad vi burde have forsøgt. Det er, som havde vi næsten intet forstået. Opgavens storhed er forsvundet i en tæt tåge af indbyrdes strid, jalousi og snæversynet egoisme. Vegetarismens historie er sandelig intet storslået epos. Der har aldrig været ført nogen hellig krig for et paradis på jorden. Vor lære har aldrig fanget menneskets fantasi og spredt sig som en ild gennem landene. Nej, vegetarismens historie er en fortælling om spredte smågruppers forsigtige anstrengelser. De kraftigste personligheder har næsten altid stået uden for de organiserede rækker, kæmpende — med få undtagelser — for deres egen plads i solen — selvglade og umedgørlige, optagne af deres private patent på vejen til saligheden.

Vegetarerne har aldrig kendt deres besøgelsestid! De var kaldet til at kæmpe for livets hellighed. Deres blik var åbent for livets love. De havde med egne øjne iagttaget naturens forunderlige helbredende kræfter. Alligevel formåede de aldrig at skabe en fælles front og sammen kæmpe for deres livbringende tro. Hvor mærkeligt — trods alt!

IVU blev til for at skabe et nationernes forbund: et mødested for alle nationale vegetariske foreninger — et *clearinghouse* for alt internationalt arbejde. IVU skulle styrke hvert enkelt lands bestræbelser — samordne alle kræfter — incitere — inspirere. Men IVU kan kun blive stærk, hvis de nationale foreninger er stærke og selv står enige og handlekraftige bag dens front. For det er de bedste mænd i hver nation, der skal lede IVU og planlægge dens verdensomspændende arbejde. IVUs fremtid er derfor helt og holdent bestemt af de nationale foreningers art og kvalitet og deres opfattelse af, hvad et internationalt medlemsskab kræver af dem.

Hvis man tænkte sig, at man i dag skulle skabe en helt ny vegetarisk organisation — national som international — hvor forskellig ville den da ikke blive fra de organisationsformer, der nu eksisterer! Vi er kommet til en skillevej, hvad enten vi vil indrømme det eller ej. Medens de onde kræfters udvikling i vort moderne samfund truer verden med katastrofe, forbliver vore organisationer håbløst forældede — vore ressourcer er lat-

terligt små og vore arbejdsmål utroligt begrænsede. Vi bygger ikke på en ungdom i vor midte, og dette alene viser klart, at vi ikke er levedygtige. Ja, på næsten intet område inden for vor komplekse civilisation er vi i stand til at gøre os gældende. Det er sandt, at velmenende og idealistiske mennesker gør et stort og selvopofrende arbejde, men netop de burde jo være de første til at erkende, hvor lidt deres anstrengelser formår at bøde på den elendighed, det vanvid, der nu truer med at kvæle os alle.

Jeg beklager, at jeg ikke kan dele den tilfredshed med vort arbejde og vore resultater — den efter mit skøn blåøjede optimisme over for fremtiden — der så ofte gør sig gældende i vegetariske kredse. Jeg er sikkert et ganske almindeligt menneske, der næppe véd mere om nøden i verden eller selv er hårdere ramt af skæbnen end mange andre. Men når jeg tænker på, hvorledes sygdom og lidelser har forvrænget menneskets liv, overvældes jeg af skamfølelse over, med hvor ringe uselviskhed og alvor vi indfrier vore store forpligtelser. *Jeg véd, hvor meget, meget mere vi kunne gøre.*

Når krig truer et land, smedes folket sammen til én vilje — hver og en yder sit yderste for det fælles forsvar. Men det forsvar, vi vegetarer altid har været kaldet til — forsvaret for livets hellighed — har aldrig enet os — aldrig samlet vore rækker til det fællesskab, hvor sagen stod over personen, og vi alle kæmpede for samme ophøjede idé. *Dette* er vor skæbnesvangre svaghed! *Først når vi giver alt, giver vi nok.*

Jeg er blevet bedt om at gøre rede for mit syn på den Internationale Vegetar Unions fremtid, nu da min treårige periode som unionens sekretær er endt, og jeg igen forlader Europa for længere tid. De kan sikkert ikke være i tvivl om min indstilling, efter hvad jeg her har sagt med tanke på mine erfaringer i USA: *Jeg tror ikke på en fremtid for den internationale vegetarbevægelse i dens nuværende form.* IVU er en drøm, der aldrig blev til virkelighed. Og den kan heller aldrig blive til virkelighed, før de nationale vegetariske foreninger bliver sig deres reelle ansvar bevidst og erkender, at deres organisation i dag er ude af stand til at gennemføre den kamp, der er deres sande *raison d'être.* Intet mindre end en reorganisation — en gennemgribende nyordning af det vegetariske arbejde i alle lande, kan radikalt ændre denne tilstand af afmagt. Lappeskrædderi ville være spild af tid og penge. Nej, en fælles generalplan må udarbejdes baseret på et fuldstændigt og indgående studium af verden i dag. Thi verden i dag er den eneste målestok, vi kan måle med. Det er verden i dag, der skal bestemme vore organisationers art og form. Det er verden i dag, der skal smede de våben, der kan føre vort arbejde til sejr. I denne generalplan indgår IVU som det naturlige og nødvendige centrale bindeled — men et IVU med international slagkraft — et IVU, der bærer sit navn med rette.

Jeg tillader mig derfor at foreslå nedsættelsen af en international komité, der skal udarbejde en sådan generalplan og forelægge den på vor næste kongres i Stockholm.

Måtte man forstå, at den krise, den moderne civilisation gennemlever, stiller de største direkte krav til os. Alle erfaringer fra 14 års studier

udstrakt over to kontinenter siger mig, at vor skæbnetime er inde. Vi *må* vælge. Vil vi fortsætte den beskedne skyggetilværelse, der passede så godt for 100 år siden, eller vil vi stille os direkte i det levende livs tjeneste. Vi *må* gøre os klart, om vi nu vil sætte os nye mål og bygge en verdensorganisation op i samarbejde med ligesindede humanitære foreninger og grupper, således at det bliver muligt at hjælpe de tusinder og atter tusinder, der venter på sundhed og harmoni.

Vegetarerne *må* gennem eget eksempel vise andre vejen frem. Den civilisation, der umuliggør en direkte, hel og varig kontakt mellem mennesket og de naturkræfter, der bestemmer alt liv på vor klode, er dødsdømt. Således er loven. Vegetarismen må akceptere den og forstå, at intet kompromis er muligt. —

En langvarig diskussion påfulgte. *Egerod* mente, at man i de respektive lande gjorde, hvad man kunne. Der var lagt et grundlag at bygge videre på, og i dag var vi anerkendte, hvad vi ikke var, da vi startede. Det ville være tilfredsstillende, om bevægelsen gik lige så meget fremad i de kommende 50 år som i de forløbne. Dr. *Nolfi* var enig med Dessau i, at der måtte gøres noget, men påpegede, at man måtte begynde med sig selv — ved hvert måltid statuere et eksempel, — og henviste til kvækernes virke. *Jones* mente, at i historiens lys havde de største idealistiske bevægelser den langsomste fremgang. Men vi er så langt, at i dag er det kødspiserne, der beder om undskyldning for deres levemåde. Fru *Gasque* protesterede imod, at Dessau beskyldtes for pessimisme — han ville kun tirre til handling. *Henderson* (the vegans) anså Dessaus tale for „budskabet til kongressen". Han ønskede et IVU-organ, måske uden vegetarisme i navnet, også for behandling af beslægtede ideer (nudisme, biologisk dyrkning o.s.v.). *Briest* (UVD) støttede Dessaus forslag om oprettelse af en international komité til udarbejdelse af en arbejdsplan. *N. Nielsen* protesterede imod endnu en komité. Han anså det for IVU-bestyrelsens opgave at planlægge arbejdet, og man måtte vælge folk til bestyrelsen, der kunne gøre dette. Han beklagede også, at beslutningen på den forrige IVU-kongres om et internationalt vegetarorgan var blevet ignoreret, og at den i IVU-vedtægterne nævnte komité (med et medlem fra hver af de deltagende foreninger), over for hvilken bestyrelsen var ansvarlig, ikke var trådt i funktion. *En hollandsk deltager* fremførte en hvas kritik af kongressen. Han savnede et specielt kongresnummer af det hollandske vegetarblad, en udstilling af materiale fra de forskellige delegeredes foreninger, deres rapporter og tidsskrifter, samt en dag med adgang for offentligheden, med demonstrationer og diskussion.

I sit svar på anklagen for pessimisme udtrykte *Dessau* sin forundring over, at kongressens medlemmer kunne være så tilfredse. Kongressen burde have beskæftiget sig med fremtidens opgaver, hvad den aldeles ikke havde gjort.

— — —

Om eftermiddagen var der foredrag af *Roy Walker*, London, om „Den kommende verdenshungersnød" med efterfølgende diskussion. Vi håber at kunne bringe referat i næste nummer.

Om aftenen var der en vellykket underholdning (sang, musik og film). Fremragende hollandske kunstnere medvirkede.

For *søndagen den 16.* var der i programmet en umotiveret bemærkning om, at der for formiddagen ikke var fastlagt noget møde „af hensyn til kirkegængere". IVU er jo ikke nogen religiøs organisation, og der havde været lige så megen grund til at tage hensyn til adventister og jøder f. eks. fredag aften.

Om eftermiddagen redegjorde *Dessau* for sit arbejde i Amerika og for *„Vegetarismens fremtidsplaner"* (omtalt i VT nr. 7 & 8/1949).

Om aftenen var der foredrag af dr. *Voute* om „Biologisk ligevægt" — om problemerne, der opstår ved menneskets indblanding i naturens selvregulering af dyre- og plantearters udbredelse og individantal.

Mandag den 17. gik man om formiddagen til valg af IVU-bestyrelse. Det foregik ret planløst. Den mand, de delegerede stillede de største forventninger til, Dessau, ønskede ikke genvalg som sekretær, formodentlig fordi han ikke turde regne med støtte fra en handlekraftig bestyrelse. Der blev ikke af ledelsen iværksat nogen egentlig afstemning, men man fremsatte forslag uden om IVU's vedtægter om valg af vicepræsidenter og vicesekretærer — ingen syntes villig til at påtage sig det arbejde, der naturligt følger med hvervene.

Sibly genvalgtes til formand, *Egerod* til sekretær og *Pedersén*, Sverige, til kasserer. Til vicepræsidenter valgtes fru *Gasque*, Amerika, og *Hough*, Manchester, til vicesekretær *Jones*, Manchester.

Der forelå tilbud fra *London-foreningen* om at stille kontor og medhjælp til gratis disposition for IVU, og fra fru *Gasque* om lønning af en fast sekretær (med sæde i England), samt fra Holland om fri benyttelse af den hollandske forenings institut for videnskabelige undersøgelser. Det sidste tilbud blev modtaget med tak, medens det blev overladt bestyrelsen at træffe en ordning angående sekretærarbejdet.

— — —

Om eftermiddagen var der udflugt til Hollands naturpark „de Hoge Veluwe". Før middagen blev IVU-flaget strøget til tale af *Egerod*, og efter middagen var der afskedstaler af de respektive landes delegerede, der bl.a. udtrykte deres taknemmelighed for den gæstfrie modtagelse i Holland. For Danmark talte fru *Anne-Marie Nielsen*, som fremhævede den inspiration, det havde været for hende for første gang at være sammen med så mange vegetarer af forskellig nationalitet.

Også medlemmer af ungdomskongressen havde ordet — de inviterede til en ny kongres allerede næste år i Tyskland. Man sluttede af med recitation og sang. En ung hollandsk pige deklamerede på engelsk, tysk og fransk med vidunderlig indlevelse. Det var en appel til fred, som gjorde dybt indtryk.

Til slut samledes man om et bål, hvor *Egerod* holdt en højtidelig tale, og ungdommen sang sine afskedssange. Den 12. internationale vegetarkongres var til ende, og man skiltes i håbet om gensyn ved næste kongres.

A.-M. & N. N.

Havebrugskonsulent Mosegaard med sin kvadratmeter.

Udstillingen »Kvinde og Hjem« i Forum

skiltede med at være et fremstød for rationel husførelse, hvilket der også nu og da sporedes tilløb til; men stort set gik det meste ud på at vise, hvad der nu engang anvendtes af ernæringsemner, og man indskrænkede sig til at foreslå de heldigste fordelinger af produkterne inden for den enkelte familie alt efter køn og alder, ligesom der også udvistes en udtalt interesse for, hvor mange femører der medgik til indkøb af de enkelte varer.

Med den største selvfølgelighed af verden gik man ud fra, at mennesket, der ikke af naturen kan svømme, skal hente en del af sin føde i havet, ligesom en anden del skal bjerges ved drab af dyr, som ofte er mennesket overlegne i styrke, og som kun lader sig overrumple, fordi mennesket overgår dem i listighed og svigagtighed. Øjensynlig for at dupere menigmand havde man arrangeret et stort opbud af laboratorieudstyr for at påvise, hvilken fare der ligger i at spise spinat, som vitterligt indeholder oxalsyre, — men selv om det oplystes, at der var lige så megen oxalsyre i rabarberne, var der ingen særlig fremtrædende advarsel mod denne urt, selv om forbruget heraf er mange gange større end det skaldede kilo spinat, som der ifølge en moderne, men middelalderlig fort torvestatistik skal være til rådighed for hver københavner *om året!*

Med lidt god vilje kunne laboratorieudstyret måske også have været anvendt til at påvise, hvilke ikke absolut heldige stoffer der følger med de ca. 86 kg kød og fisk, som hr. middelmand slugte i året 1949. Der må kunne koges en kraftig bouillon på de 86 kg, og vi ved jo, at bouillon er urin, 5 minutter før den bliver urin, ganske bortset fra de stoffer, som dyret producerer, når dødsangsten får det til at reagere.

Som et lille fredeligt modstykke til al den mekanik og teknik, der efterhånden griber produktion og tilvirkning af levnedsmidler, havde Østifternes Haveselskab arrangeret en ganske vist lille, men indholdsrig urtegård, hvor mange ældre og nyere urter og deres rette pasning blev demonstreret.

På en særlig indrammet kvadratmeter var der fremlagt så mange delikate urter og frugter, som sagkyndige var enige om kunne gro frem af en sådan kvadratmeter dansk jord. Dr. Ege erklærede sig villig til at undersøge mængderne for indhold af kalorier, men det behøvedes ikke, for alle kunne se, at der var mere end rigeligt til en persons forsyning en dag igennem.

Måske ikke denne realitet siger udstillingsgæsten så meget, men sagen får perspektiv, når det går op for vedkommende, at der så kan produceres mad til mere end 100 millioner mennesker i Danmark.

Når blot vi havedyrkere kommer til, kan vi gøre FAO arbejdsløs lige med det samme. Og når vi kan holde maden i huset ved at dyrke blot 4 % af landets dyrkelige jord, kan dette madstræv da allerhøjst lægge beslag på nogle minutters daglig agtpågivenhed i stedet for som nu, da vi må slide i det næsten hele døgnet for at skaffe mad til alle de overflødige husdyr.

— — —

Undertegnede var fræk nok til at påstå, at netop denne kvadratmeter var udstillingens vigtigste, fordi den beskæftigede sig med det grundlæggende i modsætning til spørgsmålet om, hvorvidt en stegepande skal se sådan eller sådan ud, for sæt nu, at den aldrig burde bruges?

H. Mosegaard.

Brev fra Holland

I et brev fra Amsterdam udtrykker hr. Kortman, der var delegeret på IVU-kongressen, sin store tilfredshed med denne sammenkomst af vegetarer fra så mange lande og håber at knytte nærmere kontakt med de nye bekendte.

Han oplyser, at der i Holland har været en meget interessant dyrebeskyttelseskongres, hvor 106 foreninger fra al verdens lande var repræsenterede. Også vegetarer var blandt talerne. Kortman udtrykte sin undren over, at så mange dyrevenner spiste kød, og fremhævede, at alle de problemer, som man i tre dage havde diskuteret, ville bortfalde, om man gik over til vegetarisk levevis. Det blev da også i en resolution udtalt, at alle foreninger, der befatter sig med dyrebeskyttelse, skulle have mere respekt for vegetarismen. Kortman mener, at denne udtalelse må udnyttes, at det ville være godt, om vegetarforeninger i alle lande kom i kontakt med de forskellige dyrebeskyttelsesforeninger og fik lejlighed til der at holde foredrag. Netop nu efter verdenskongressen var der mulighed for et fremstød. *n. n.*

Dyreværnsforeningen »Svalen«s forslag til finansministeren

„En stor del af den jagtammunition, der sælges her i landet, anvendes af jægere, der dyrker jagten udelukkende for deres fornøjelse. Set på denne baggrund finder foreningen det rimeligt, at der indføres en *statsafgift på jagtpatroner*, idet disse efter vor formening må regnes for luksusartikler, når de anvendes til lystjagt.

Såfremt man ønsker at holde hund, hvilket endog kan være en ligefrem nødvendighed for mange, må man de fleste steder yde en årlig og ret høj hundeafgift. Det kan for mennesker med naturlig dyrevenlig indstilling synes mærkeligt, at man pålægges afgift for at holde en hund, man er god ved, hvorimod det (bortset fra gebyret for jagttegnet, der nærmest må betragtes som en forsikringspræmie for den ansvarsforsikring, der følger tegnet) er afgiftsfrit at aflive dyr udelukkende for sin fornøjelses skyld.

Gennem de senere år er „sportsfiskeri" af tunfisk blevet en modesag. Uden at komme nærmere ind på, hvad dette fiskeri, udført af mennesker, der ikke er fiskere af profession, medfører af lidelser for dyrene, finder foreningen det rimeligt, at der indføres en relativt høj statsafgift på tunfiskeri, hvor dette drives uden erhvervsmæssige formål. Dette kunne ske ved, at der hvert år skulle løses specielle tunfiskekort af de mennesker, der dyrker denne hobby, som de i forvejen er villige til at ofre store penge på.

Måske vil indførelsen af statsafgift på jagtpatroner og statsafgift på lystfiskeri af tunfisk kunne være medvirkende til, at andre og mere livsvigtige varer blev pålagt en mindre og rimeligere afgift."

— Vi gengiver dette andragende, fordi vi støtter alle anstrengelser for

at indskrænke de lidelser, menneskene uden nødvendighed påfører vore medskabninger. Men vi må understrege, at ingen statsafgift kan sone forbrydelsen ved „lystjagt" og „lystfiskeri". *N. Nielsen.*

Diskussions- og filmsaften

afholdes *onsdag den 25. oktober* kl. 20 i festsalen, Rantzausgade 58, af Dansk Frisksport og Afholdssamfundets Nørrebro-afdeling. Formanden i Dansk Frisksport, *Johs. Pedersen,* indleder om emnet: *Afholdssag og sundhed.*

Gratis adgang for medlemmer af DVF. Mød op og vær med til at knytte kontakt mellem vegetarer, afholdsfolk og ungdom.

Lidt af hvert

40 års lærerjubilæum.

I følge Bellabladet var det den 1. oktober 40 år siden, skoleinspektør Oluf Egerod begyndte sin lærergerning i København. Bladet fremhævede hans utrættelige energi og friske initiativ, men glemte at fremføre, at han tilskriver sin vegetariske levevis disse og andre goder.

Råkostdemonstration

med foredrag afholdtes af fru *Ingeborg Mosegaard* den 12/10 i Københavns Husmoderforening, hvor tilhørerne var interesserede og taknemmelige.

Dødsfald.

To mangeårige medlemmer af DVF, frk. Anna Nielsen og frk. Ingeborg Gjerløw, er afgået ved døden. De vil huskes af vore ældre medlemmer som ivrige medhjælpere ved foreningens foranstaltninger.

Skodsborg produkter!

De kan altid være sikker på de bedste varer, når De vælger Skodsborg produkter.

De anbefales: Skodsborg corn flakes - Granola - Skodsborg kaffeerstatning - æbleblade-te - glutenola - carno - bønnesteg - linsepostej - veg. leverpostej - veg. fiskebudding - linser i brun sauce - sojabønner i bouillon - nuttolene - protose. Kiks: Grahams, havre, vanille og nødde. Skodsborg lyn sauce pulver: På to minutter kan man fremstille en sundhedsmæssig, delikat brun sauce. Skriv efter vareliste! Spørg efter vore varer hos Deres handlende!

Den Sanitære Fødevarefabrik,
Baldersgade 14, Kbhv. N., Taga 289

Bernh. Kjærs Eft.
Strandvej 151, Hellerup.
Telf. He. 50 - He. 70.
Vegetariske retter, plantemargarine, grahamsbrød m. m. føres fra
Den Sanitære Fødevarefabrik.

Dansk Vegetarisk Forening's litteratur

C. V. Pink: „Hvad moder og barn bør spise" 0,50
Mich. Larsen: „Naturhelbredelsen" 0,60
Portofrit — betaling kan sendes i frimærker.

„Skind og sko" i Forum.

På denne udstilling forevistes også en del velplejede husdyr. Mange børn frydede sig over lammene, gederne og smågrisene. Mon forældrene ikke havde lidt svært ved at fortælle børnene, at dyrene snart skulle slagtes og spises —?

Juleassistance søges. I ca. 2 måneder kan en dame, som er vegetar gerne med kendskab til forretning, få let plads i blandet manufaktur, kolonial og isenkramforretning. Løn efter aftale.

Børge Nielsen, Sorring, Toustrup.

ALT TIL
råkost - vegetarkost - Waerlandkost
Kompostdyrket frugt og grønt

Central 62

Råkostdepotet

Gothersgade 129
København K.

SKODSBORG
BADESANATORIUM
Fysisk-diætetisk kuranstalt med medicinsk klinik.
Behandling af reumatiske lidelser, sygdomme i mave og tarm, stofskifte, hjerte og nervesystem m. m.
Forl. prospekt. Tlf. Skodsb. 200

Alt i vegetariske retter
fra
Skodsborg
Sanitære Fødevarefabrik.
Finkornsbrød - grahamsbrød - honningvin - alle fine marmelader - kiks og bisquits - syltede fersken og abrikoser.
Honning-depotet
Nr. Søgade 39.
Central 8176 - Palæ 8176.

Det ny
»Sol og Sundhed«
Det kendte danske nudistblad er nu betydeligt forbedret, og De bør sikre Dem et prøvenummer. Kr. 1,50 (frimærker).
SOL OG SUNDHED, Klostervej, Ry

Din mad skal være din medicin
(Hippokrates)
KIRSTINE NOLFI:
LEVENDE FØDE
øget og revideret udgave lige udk.
(6. oplag)
Forlang den hos Deres boghandler!
JACOB LUNDS FORLAG
Medicinsk boghandel,
telf. C. 2019.

»SANA« Godthåbsvej 62 - Go. 4290
Udsalg fra
Den Sanitære Fødevarefabrik
Ren plantemargarine, grahamsbrød og andre specialiteter.

RÅSTRUP KURSTED
(ved Christiansminde, Svendborg)
Modtager gæster til ferie, hvile og behandling
Anna Ullerup Haahr - Svendb. 755

Skodsborg Restauranten
er stedet, hvor Deres sundhed opbygges gennem
vegetarisk mad
råkost — diæter
Frokost - middag - å la carte
Åben daglig kl. 11—19,
lukket lørdag.
St. Kongensgade 36-38, mezz.

Frydenstrand Badesanatorium
FREDERIKSHAVN
Læge: Ejnar Eriksen.
— Forlang prospekt og prisliste —

»VEGETARISK KØKKEN«
ODENSE — Kongensgade 39[2]
Byens sundeste mad
OVE JACOBSEN

NYHED
Sundhedsmæssig kogebog for raske og syge
J. D. Henriksen og Nora Thomsen:
FRUGT
TIL HVERDAG OG FEST.
— 400 opskrifter —
En nyttig håndbog for alle hjem.
Kart. kr. 8,50.
Sendes pr. efterkrav ell. mod frim.
H. Henningsens boghandel
Vesterbrogade 32, København V.

Landsforeningens mærkat.
Adresserne på *danske kiropraktorer* findes i Kraks vejvisers og telefonhåndbøgernes fagregistre.

Lær esperanto,
det andet sprog for alle. Let at lære, udbredt over hele jorden. I Danmark afdelinger i de fleste byer. Komplet korrespondancekursus 10 kr. Nærmere oplysninger hos
Esperantistforeningen for Danmark
Knud Aa. Andersen, Onsild.

Foreningen til Værn for Værgeløse Dyr
opretholder i samarbejde med politimyndighederne et dyreinternat for hjemløse dyr.
Modtager og undersøger dyreplagerianmeldelser.
Årskontingent 5 kr., medlemsbladet »Dyrets Værn« tilsendes medlemmerne gratis.
Indmeldelser modtages af internatet, Peter Bangsvej 32, Go. 4329

LAURITS TH. SCHWENCKE
Nørrebrogade 189
Taga 924
Valby Langgade 29
Valby 1893
Fører Den Sanitære Fødevarefabriks plantemargarine, grahamsbrød og øvrige specialiteter samt alt i kolonialvarer.

FOLKEBLADETS BOGTRYKKERI — RINGSTED